

Ewaluacja Wieloletniego Programu Współpracy Miasta Poznania z Organizacjami Pozarządowymi na lata 2017–2020.

I. Podstawowe informacje:

Wieloletni Program Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi na lata 2017-2020 powołany został Uchwałą nr XXXVI/612/VII/2016 RADY MIASTA POZNANIA z dnia 18 października 2016 r. Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446) oraz art. 5a ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2016 r. poz. 239 ze zm.).

Celem programu było wyznaczenie kierunków współpracy na lata 2017-2020 oraz określenie ram współdziałania. Uchwalenie Wieloletniego Programu Współpracy stanowiło deklarację chęci współpracy Miasta z organizacjami pozarządowymi, a także zlecenia im zadań publicznych gminy, co miało zapewnić ciągłość realizacji tych zadań, a tym samym przyczynić się do podniesienia jakości życia mieszkańców. W obszernym dokumencie znalazły się różnorodne aspekty współpracy międzysektorowej - finansowej i pozafinansowej, a także zaplanowano realizację celów związanych z budowaniem wzajemnych relacji pomiędzy samorządem, a trzecim sektorem.

Wieloletni Program Współpracy na lata 2017-2020 definiował następujące cele szczegółowe:

- 1) zapewnienie warunków do społecznej aktywności i tworzenia organizacji pozarządowych;
- 2) budowanie poczucia współodpowiedzialności za Poznań i jego mieszkańców;
- 3) wspieranie stabilności funkcjonowania organizacji pozarządowych, dbanie o ich rozwój oraz wzmocnienie ich potencjału;
- 4) zwiększenie liczby zadań publicznych zleczanych organizacjom pozarządowym;
- 5) poprawa jakości usług świadczonych przez organizacje pozarządowe na rzecz mieszkańców miasta;
- 6) zwiększenie roli Miasta w promocji organizacji pozarządowych i ich działań;
- 7) współpraca przy tworzeniu polityk publicznych na możliwie wczesnym etapie;
- 8) budowanie współpracy pomiędzy organizacjami pozarządowymi oraz rozwijanie relacji międzysektorowych

Zakres współpracy obejmował wykonywanie zadań publicznych w sferach pożytku publicznego przez Organizacje Pozarządowe, o których mowa w art. 4 ust. 1 ustawy, szczegółowo ujętych w Rocznych Programach Współpracy. Współpraca obejmowała również zdefiniowanie kierunków rozwoju przestrzeni miejskiej i społeczności lokalnych oraz zaspokajania istniejących potrzeb społecznych mieszkańców Poznania.

Na pytanie w jakim zakresie udało się zrealizować postawione cele odpowie niniejsze opracowanie, które stanowi podsumowanie mijającego okresu realizacji programu. Wnioski zebrane podczas ewaluacji posłużą do opracowania kierunku i form działań zawartych w kolejnym Wieloletnim Programie Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi Miasta Poznania, tym razem na lata 2021-2025.

II. Ocena Wieloletniego Programu Współpracy

1. Ocena Wieloletniego Programu Współpracy Miasta Poznania z Organizacjami Pozarządowymi na lata 2017–2020 została dokonana według wskazanych w Programie kryteriów:

- liczby zadań publicznych o charakterze wieloletnim zleconych organizacjom pozarządowym poprzez otwarte konkursy ofert;
- *liczby zadań publicznych o charakterze wieloletnim zleconych organizacjom pozarządowym z zastosowaniem mechanizmu regrantingu;*
- *liczby zadań publicznych o charakterze wieloletnim zleconych organizacjom pozarządowym poprzez zakup usług;*
- łącznej wysokości środków finansowych Miasta zaangażowanych w realizację zadań publicznych o charakterze wieloletnim, zleconych organizacjom pozarządowym

W latach 2017-2020 organizacjom pozarządowym poprzez otwarte konkursu ofert zlecono **417** zdania publiczne na łączną kwotę **50 562 292,63 zł (dane na dzień 31.12.2020)**.

Według danych posiadanych i zebranych przez Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych Miasto Poznań nie zlecało organizacjom pozarządowym zadań o charakterze wieloletnim przez zakup usług. Taka sama sytuacja miała miejsce w przypadku zlecenia zadań przez mechanizm regrantingu.

Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020 (na podstawie danych z systemu witkac.pl)
20% wszystkich udzielonych dotacji (kryterium finansowe)	11,3% wszystkich udzielonych dotacji (kryterium finansowe)	13,7% wszystkich udzielonych dotacji (kryterium finansowe)	
16 956 703, 35 zł. z 86 663 992, 39 zł przyznanych na dotację	10 458 187, 94 zł. z 92 563 402 ,07 zł przyznanych na dotacje	15 004 548,34 zł z 109 694 939, 23 zł przyznanych dotacji	8 142 853,00 zł
118 zadań, w tym: - 44 kontynuowane - 74 rozpoczęte w 2017 r.	115 zadań, w tym - 67 kontynuowanych - 48 nowych	115 zadań, w tym: - 90 kontynuowanych - 25 nowych	69 zadania, w tym: - 27 kontynuowanych - 42 nowych
3% wspieranie rodziny i systemu pieczy zastępczej – 3 umowy	1,7% wspieranie rodziny i systemu pieczy zastępczej – 2 umowy	2,6 % wspieranie rodziny i systemu pieczy zastępczej - 3 umowy	4,3% wspieranie rodziny i systemu pieczy zastępczej - 3 umowy
3% przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym - 3 umowy			18,9%przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym -13 umów
	5,1% działalności na rzecz rodziny, macierzyństwa,	9,6% działalności na rzecz rodziny, macierzyństwa,	11,5% działalność na rzecz rodziny, macierzyństwa,

	rodzicielstwa, upowszechniania i ochrony praw dziecka - 6 umów	rodzicielstwa, upowszechniania i ochrony praw dziecka - 11 umów	rodzicielstwa, upowszechniania i ochrony praw dziecka - 8 umowy
9% pomoc społeczna - 11 umów	10,4 % pomoc społeczna - 12 umów		2,9% Pomoc społeczna - 2 umowy
10% działalność na rzecz osób w wieku emerytalnym - 12 umów			
13% działalność na rzecz osób niepełnosprawnych - 15 umów		0,8% działalność na rzecz osób niepełnosprawnych - 1 umowa	2,9% działalność na rzecz osób niepełnosprawnych - 2 umowy
24% wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej - 28 umów	29,6% wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej - 34 umowy	28% wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej - 33	47,8% wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej - 33 umowy
39% kultura, sztuka ochrona dóbr kultury i dziedzictwa narodowego - 46 umów	53,2% kultura, sztuka ochrona dóbr kultury i dziedzictwa narodowego - 61 umów	57,4% kultura, sztuka ochrona dóbr kultury i dziedzictwa narodowego - 65 umów	
		0,8% działalności na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3, w zakresie określonym w pkt 1– 32a. - 1 umowa	1,5% działalności na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3, w zakresie określonym w pkt 1– 32a. - 1 umowa
			1,5% upowszechnianie i ochrona wolności i praw człowieka oraz swobód obywatelskich, a także działania wspomagające rozwój demokracji - 1 umowa
			7,2% promocja i organizacja wolontariatu - 5 umów
		0,8% działalności wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnych - 1 umowa	1,5% działalności wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnych - 1 umowa

<p>Wydziały obsługujące:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wydział Kultury 2. WZISS 3. Wydział Sportu 	<p>Wydziały obsługujące:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wydział Kultury 2. WZISS 3. Wydział Sportu 	<p>Wydziały obsługujące:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wydział Kultury 2. WZISS 3. Wydział Sportu 4. Biuro Koordynacji Projektów i Rewitalizacji Miasta 	<p>Wydziały obsługujące:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wydział Zdrowia 2. Wydział Sportu 3. Wydział Rozwoju Miasta i Współpracy Międzynarodowej 4. Biuro Koordynacji Projektów i Rewitalizacji Miasta
--	--	---	---

2. Konsultacje z przedstawicielami NGO

Ewaluacja Wieloletniego Programu Współpracy to również konsultacje z przedstawicielami poznańskiego środowiska NGO. Na początku 2020 roku odbyło się spotkanie, podczas którego reprezentanci organizacji pozarządowych, w tym przedstawiciele Komisji Dialogu Obywatelskiego, Poznańskiej Rady Działalności Pożytku Publicznego oraz pracownicy wydziałów Urzędu Miasta Poznania odpowiedzialnych za współpracę z NGO podsumowali dotychczasową realizację zadań zleczanych w ramach Wieloletniego Programu Współpracy. Podczas spotkania uczestnicy odnieśli się do czterech omawianych obszarów oraz przedstawili potrzeby, które powinny zostać uwzględnione w kolejnym uchwalanym Wieloletnim Programie Współpracy:

1) Formy współpracy:

- Ustalenie zasad współpracy z Komisjami Dialogu Obywatelskiego (KDO),
- Stworzenie skrzynki podawczej dla KDO oraz Radnych Miasta Poznania,
- Wydzielenie miejsca dla KDO w siedzibie Urzędu Miasta Poznania,
- Cykliczne konkursy i inicjatywy promujące NGO: Inicjatory, Targ Dobra, Tydzień Tolerancji, Konkurs na Poznańskiego Wolontariusza Roku – utrzymanie istniejących i być może dodanie nowych,
- Nagroda dla aktywnych nauczycieli współpracujących z NGO i prowadzących wolontariat,
- Polityka Miasta Poznania ws. Lokali dla NGO
- Budżet dla KDO, np. na promocję,
- Porozumienia społeczno-publiczne,
- Współpraca przy promocji wydarzeń realizowanych przez NGO we współpracy z Miastem Poznań,
- Zwiększenie promocji działań NGO w mediach,
- Współpraca KDO z urzędem na etapie tworzenia uchwał;

2) Narzędzia współpracy:

- Jedna platforma promocji NGO w Poznaniu,

- Wzmocnienie prestiżu KDO ze strony Miasta Poznania,
  - Fundusz wkładów własnych;
- 3) Propozycje zapisów/zasady
- Promowanie/faworyzowanie zielonych zamówień publicznych,
  - Wdrażanie filozofii uniwersalnego projektowania (polityka dostępności),
  - Kompleksowe potraktowanie wolontariatu w mieście,
  - Uwzględnienie trwałości i charakteru projektu, np. realizowanych w trybie roku szkolnego, a nie kalendarzowego;
- 4) Zadania priorytetowe:
- Projekty na rzecz zdrowia,
  - Wzbogacenie oferty Domów Pomocy Społecznej przez organizacje pozarządowe,
  - Programy związane z promocją pieczy zastępczej,
  - Upowszechnienie edukacji w zakresie pierwszej pomocy i rozwój wolontariatu ratowniczego,
  - Cykliczne wydarzenia poświęcone profilaktyce zdrowia i zdrowemu stylowi życia,
  - Partycypacja społeczna – realna, a nie teoretyczna,
  - Konkursy z klauzulą społeczną i lokalną,
  - Wolontariat szkolny i senioralny,
  - Profilaktyka nowotworów,
  - Dofinansowanie/stworzenie programów badań przesiewowych (w tym dofinansowanie szczepień),
  - Rozwój społeczeństwa obywatelskiego,
  - Projekty oświatowe (aktualnie żadne nie mają charakteru wieloletniego),
  - Projekty dot. ochrony środowiska (aktualnie żadne nie mają charakteru wieloletniego).

3. Ankieta ewaluacyjna

Dodatkowo, na przełomie sierpnia i września 2020 roku, przedstawiciele poznańskich organizacji pozarządowych otrzymali możliwość zgłoszenia swoich uwag oraz wniosków dotyczących ewaluacji Wieloletniego Programu Współpracy za pośrednictwem anonimowej ankiety online. Wnioski z niej zostały przedstawione poniżej w formie graficzno-opisowej.

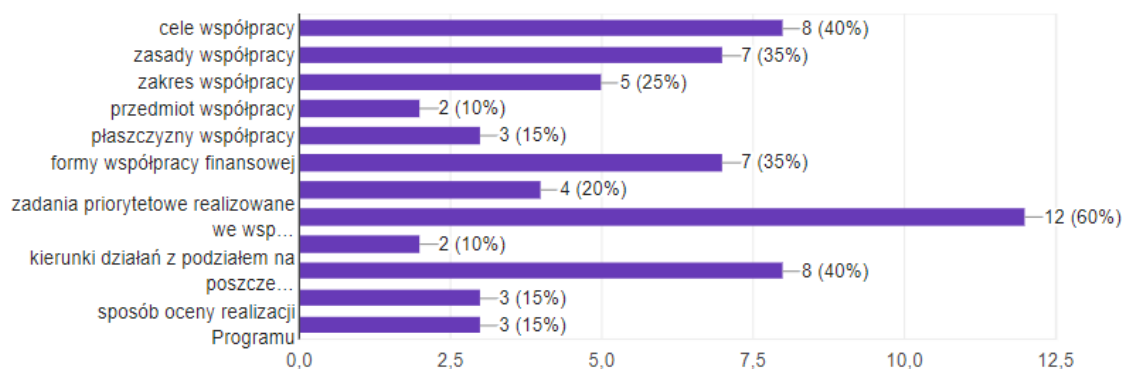
- 1) Neutralnym wprowadzeniem do ankiety były pytania ogólne, które dotyczyły podstawowej wiedzy o WPW. Wszyscy ankietowani byli świadomi istnienia Wieloletniego Programu Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi, 66,7% z nich zapoznało się z zapisami Programu, 28,6% zrobiło to pobieżnie.
- 2) Ankietowani zostali poproszeni o wskazanie, które zapisy ich zdaniem są najistotniejsze. Najczęściej zaznaczonymi odpowiedziami były: określone w Wieloletnim Programie Współpracy zadania priorytetowe realizowane we współpracy, cele współpracy, kierunki działań z podziałem na poszczególne dziedziny (np. kultura, zdrowie, ekologia), zasady współpracy oraz formy współpracy finansowej, co buduje obraz potrzeby ogólnego zarysowania idei, polityki realizowanej przez Miasto Poznań

w obszarze współpracy z organizacjami pozarządowymi z koniecznością przedstawienia konkretnych zasad i kryteriów jej realizacji.

Znajomość Wieloletniego Programu Współpracy Miasta Poznania z Organizacjami Pozarządowymi

Które zapisy WPW są Pani/Pana zdaniem najistotniejsze? (maksymalnie 3 odpowiedzi).

20 odpowiedzi

3) Ankieterzy zostali również zapytani o zasadność zawarcia poszczególnych zapisów w WPW. 75% respondentów stwierdziło, że w Programie wszystkie zapisy są potrzebne. Pozostałe odpowiedzi miały charakter rozproszony.

4) 55% ankietowanych odpowiedziało twierdząco na pytanie dotyczące adekwatności obecnej formy Wieloletniego Programu Współpracy do regulowanych przez niego kwestii. Wśród komentarzy ankietowanych znalazły się m.in. następujące propozycje:

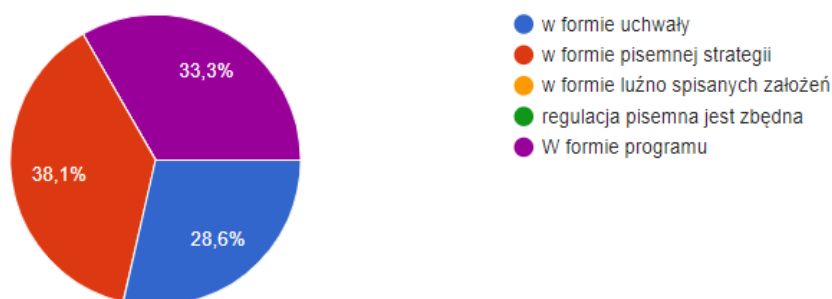
- "WPW powinien przede wszystkim uwzględniać obowiązujące prawo (zasada subsydiarności/pomocniczości zawarta w Konstytucji RP), a także dać realne narzędzie do tego, by strony wywiązywali się z zasad w nim zawartych. Do tej pory, mimo wielu godzin pracy nad WPW, istnieje moda na nieodpisywanie na wnioski czy listy intencyjne organizacji pozarządowych czy ich konsorcjów, ciągłe zapisy o sprawnej komunikacji z Urzędem są zapisami tylko na papierze, nadal, mimo upływu lat, nie jest rozwiązany problem (tak, problem!) wynajmu lokali dla ngo-sów na zasadach niekomercyjnych, a opartych o zapisy już istniejące, uwzględniające specyfikę funkcjonowania tychże. Marzy mi się program, który jest narzędziem do wypracowania takiego modelu współpracy, w którym to, co robią organizacje społeczne było zauważone, doceniane i chronione";
- "Perspektywy rozwoju sektora ngo";
- "Kwestię relacji NGO-UMP. Wspólnych płaszczyzn, celów i sposobów ich realizacji. To co reguluje (j.w.)";
- "Realizację wieloletnich zadań partnerskich (miasto + NGO)";
- "Ambitne zmiany we współpracy i zlecaniu zadań, w tym w trybie zakupu usług";
- "Środki finansowe na kilka lat by ustabilizować sytuację ngo";
- "Kwestie ogólne dotyczące planowania wieloletniej współpracy Miasta z NGO";

- "Zasad współpracy";
- "Kierunki współpracy, na które kładzie się szczególny nacisk w danym okresie";
- "Zadania priorytetowe, rozplanowanie środków finansowych";
- "Kierunki szczegółowe w kwestii ekologii powinny mieć mierniki rezultatu, zapis o odtwarzaniu siedlisk dzikich zwierząt a jednocześnie w mieście obserwujemy np: termomodernizację gdzie trzeba walczyć o działania podstawowe wynikające z prawa np: ekspertyzy ornitologiczne.";
- "Założenia, zasady i warunki współpracy Miasta Poznań jako jednostki samorządu terytorialnego z NGOS w określonym programem przedziale czasu, w tym zawierania umów wieloletnich z ww. podmiotami";
- "Ogólną wizję celów/zadań, które będą realizowane wspólnie przez Miasto Poznań i organizacje pozarządowe, które następnie będą doprecyzowywane w Rocznych Programach";
- "Powinien być krótkim, strategicznym dokumentem wskazującym najważniejsze zasady jakie realizowane są długofalowo przy współpracy z organizacjami pozarządowymi w Poznaniu";
- "Dotychczasowy program zawiera wszystkie ważne kwestie";
- "WPW powinien regulować te kwestie, które nie zmieniają się co roku. W WPW powinny znaleźć się elementy, które budują wśród organizacji poczucie stabilności i nie ulegają zmianie co roku, do takich elementów można zaliczyć np. formy czy zasady współpracy"

5) Głosy ankietowanych rozłożyły się w podobny sposób w przypadku pytania o formę uregulowania kwestii współpracy wieloletniej pomiędzy Miastem Poznań, a organizacjami pozarządowymi. Na pierwszym miejscu znalazła się strategia, na drugim program, a na trzecim uchwała.

W jakiej formie powinna być regulowana kwestia współpracy wieloletniej pomiędzy Miastem Poznań a organizacjami pozarządowymi?

21 odpowiedzi

6) W przypadku pytania o zlecenia zadań w konkursach wieloletnich, 76,2% ankietowanych opowiedziało się za zwiększeniem wymiaru współpracy Miasta z NGO w tym obszarze. Wśród odpowiedzi znalazły się głosy, m.in. dotyczące zwiększenia liczby zadań zleczanych przez Miasto Poznań w formie otwartych konkursów ofert. Poniżej przedstawiamy wszystkie komentarze:

- "dla ciągłości działań NGO realizujących zadania publiczne, zmniejszenie czasu na działania biurokratyczne obu stron";
- "Ponieważ dzięki temu możliwe będzie określenie perspektywy rozwoju sektora ngo oraz wyznaczenie stabilności realizacji priorytetowych działań oraz działalności organizacji";
- "Są zadania, które z założenia są zadaniami wieloletnimi, tj. prowadzenie placówek. Roczne konkursy powinny być ograniczone do działań nie wymagających kontynuacji, zamkniętych w ramach czasowych etc.";
- "To buduje stabilność realizacji zadań, szacunek do pracy NGO i mieszkańców, którzy korzystają z realizowanych projektów";
- "Stabilizacja NGO, ciągłość pomocy klientom"
- "Działania realizowane w trybie wieloletnim wydają się być bardziej efektywne"
- "Planowanie wieloletnie zadań realizowanych przez organizacje pozarządowe pozwala na większą stabilność i pewność poprawnego wykonania działań, które ze względu na swój charakter i specyfikę muszą być realizowane rokrocznie";
- "Tak, ponieważ pieniądze są wtedy rozdysponowane na kilka lat, pozwalając szybciej działać w poszczególnych zadaniach, bez zbędnych formalności";
- "Brak konkurencyjności, niewystarczający system monitorowania rezultatów";
- "W przypadku ekologii zmiany mogą być osiągnięte nie na etapie projektów jednorocznych tylko działań w dłuższej perspektywie, czasami potrzeba jest też ewaluacja projektu";
- "Zlecenie realizacji zadań publicznych w konkursach wieloletnich przynosi wymierne korzyści obu stronom (np. brak konieczności ogłaszania konkursów co roku na zadania powtarzające się co roku, utrzymanie ciągłości realizacji zadania w czasie dłuższym niż 1 rok budżetowy, łatwiejsze planowanie środków budżetowych, "oszczędność" czasu związana z procedowaniem)";
- "aktualny zakres zadań jest wystarczający";
- "Realizacja projektów wieloletnich daje gwarancję na spójną i stabilną realizację w kierunku założonych celów. Realizacja projektów jednorocznych (które tak naprawdę trwają 9-10 miesięcy) powoduje okresy braku działań w kierunku założonych celów oraz stwarza sytuację zagrożenia braku podjęcia dalszych działań w kolejnym roku (brak dofinansowania w danym obszarze, w tym również w związku z brakiem chętniej organizacji)";
- "Organizacje pozarządowe osiągają większą stabilność dzięki wieloletniemu finansowaniu i mogą lepiej realizować zadania publiczne"
- "Liczba zleconych zadań w danym obszarze powinna zależeć od realnych potrzeb mieszkańców";
- "Wszystko jest uzależnione od rodzaju zadania publicznego, które jest zlecane organizacjom pozarządowym. Zlecenie zadań w konkursach wieloletnich zapewnia stabilizację dla organizacji, które realizują między innymi zadania z zakresu pomocy społecznej skierowane do osób w wieku emerytalnym czy bezdomnych. Realizacja zadań w konkursach wieloletnich stanowi jednak ryzyko dla młodych organizacji, ponieważ ich szanse na otrzymanie dofinansowania w konkursie wieloletnim jest bardzo małe ze względu na brak doświadczenia, konkursy realizowane w krótszym czasie np. kilkumiesięcznym i nastawione na większą ilość Oferentów pozwalają na rozwój również młodej organizacji";
- "Perspektywa wieloletnia daje możliwość długoterminowej realizacji działania, co przekłada się na jakość projektu i jest bardziej elastyczna jeśli chodzi o możliwość

wyznaczenia przedziału czasowego realizowanego działania. Daje możliwość wyjścia poza ramy rocznego planu, co okazuje się być kluczowe w budowaniu strategii i zabezpieczeniu usług w wybranych obszarach”

W przytoczonych zestawieniach odpowiedzi oraz w cytowanych wypowiedziach wybrzmiewa potrzeba realizowania zadań i budowania współpracy Urzędu Miasta Poznania z Organizacjami Pozarządowymi w perspektywie wieloletniej. Organizacje pozarządowe wskazują, że ta formuła daje poczucie stabilności finansowej i możliwość realizowania projektów w bardziej przewidywalnym środowisku zależności zadaniowo-finansowych. Przedstawiciele NGO wskazywali również potrzebę ograniczenia zbędnych, w ich mniemaniu, formalności w kontaktach z pracownikami UMP. Wskazano również, że Wieloletni Program Współpracy na lata 2017-2020 zarysował w transparentny sposób główne cele i obszary współpracy pomiędzy NGO, a Miastem Poznań.

III. Podsumowanie

Realizacja Wieloletniego Programu Współpracy Miasta Poznania z organizacjami pozarządowymi na lata 2017-2020 pozwoliła na wypracowanie odpowiednich ram współpracy pomiędzy środowiskiem poznańskich NGO, a Miastem Poznań. Dzięki realizacji ponad 400 zadań zleconych organizacjom zwiększyła się oferta różnorodnych działań, z których skorzystać mogli mieszkańcy Poznania. W latach 2017-2019 zaobserwowano wzrost liczby “kontynuowanych” działań realizowanych w ramach rozstrzygnięć otwartych konkursów ofert na zadania wieloletnie. W czasie obowiązywania programu tylko pięć Wydziałów UMP zlecało zadania w trybie wieloletnim. W kolejności od największej do najmniejszej liczby zawartych umów były to:

- Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych,
- Wydział Kultury,
- Wydział Sportu,
- Biuro Koordynacji Projektów i Rewitalizacji Miasta,
- Wydział Rozwoju Miasta i Współpracy Międzynarodowej.

Spadek liczby nowych zadań w 2020 może mieć związek z wybuchem pandemii koronawirusa, która spowalnia realizację działań podejmowanych przez organizacje pozarządowe. Zawarte w WPW 2017-2020 wskaźnik dotyczące zlecenia usług oraz regrantingu w formie zadań wieloletnich okazały się niewymierne. W analizowanych latach żaden konkurs wieloletni nie miał formy regrantingu. Niewielka liczba konkursów ogłaszanych w tym trybie wskazuje na małe znaczenie tego wskaźnika w perspektywie wieloletniej. Informacje dotyczące zakupu usług są pozyskiwane od poszczególnych wydziałów/biur Urzędu Miasta Poznania podczas ewaluacji poszczególnych Rocznych Programów Współpracy. Należałoby zatem wyodrębnić w wysyłanych zapytaniach aspekt czasowy realizowanych w tej formie zadań. Z konsultacji przeprowadzonych z przedstawicielami poznańskiego środowiska NGO wynika, że realizacja Wieloletniego Programu Współpracy na lata 2017-2020 została pozytywnie odebrana. Organizacje zgłaszały uwagi, które zostaną wykorzystane przy tworzeniu następnego WPW.